

Sygnatura akt VIII Ga 103/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

SSO Krzysztof Górski

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2015 roku, w S., na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko D. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego D. W. od wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 6 października 2014 roku, sygnatura akt V GC 450/14:

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 zł (dziewięćdziesięciu złotych) tytułem kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

- K. G. -

Sygn. akt VIII Ga 103/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Gorzowie W. zasądził od pozwanego D. W. na rzecz powoda (...) Spółka z o.o. w G. W. kwotę 1 460,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 867,04 zł od dnia 7.07.2011 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 593,69 zł od dnia 16.09.2011 roku do dnia zapłaty. Nadto rozstrzygnięto o kosztach procesu zasądając z tego tytułu od pozwanego na rzecz powoda kwotę 30,00 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwotę 197,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazano, że powódka żądanie zapłaty kwoty 1.461 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu wywodziła z faktu, że strony łączyła umowa na podstawie której powód dokonywał zakupu towarów od pozwanego opłacając jego wartość. Towar, który nie został sprzedany miał być odsyłany pozwanemu, który miał wystawić fakturę korygującą i zwrócić powodowi nadpłaconą kwotę ceny. Powód kupił od pozwanego towar za łączną kwotę 3.904,79 zł. Po okresie sprzedaży powód odesłał niesprzedany towar, a pozwany sporządził faktury korygujące wartość zakupu o kwotę 2.883,59 zł. Mimo wezwania do zapłaty pozwany nie uregulował należności względem powoda. Kwotę 1.422,86 powód potrącił z innych należności pozwanego. Do zapłaty pozostała kwota dochodzona pozvem.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Pozwany wskazał, że roszczenie dochodzone pozvem nie istnieje. Pozwany odebrał od powódki niesprzedany towar, ponosząc koszt transportu, natomiast powódka zrzekła się swych roszczeń w stosunku do pozwanego. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

Sąd Rejonowy uznał za udowodnione następujące fakty:

Powódka prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. W.. Pozwany prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo Handlowe (...) w L..

Pozwany sprzedał i dostarczył powódce towary za co wystawił faktury VAT w dniu 02 stycznia 2011r. numer (...) na kwotę 1.422,86 zł, w dniu 28 lutego 2011r. numer (...) na kwotę 1.202,21 zł, w dniu 02 czerwca 2011r. numer (...) na kwotę 1.279,72 zł.

Powódka sprzedała część towaru kupionego od pozwanego, zwracając mu resztę. Wobec zwrotu towaru pozwany wystawił korekty do faktur VAT: w dniu 16 marca 2012r. do faktury VAT numer (...) na kwotę 970,72 zł, w dniu 06 czerwca 2011r. do faktury VAT numer (...) na kwotę 867,04 zł, w dniu 16 sierpnia 2011r. do faktury VAT numer (...) na kwotę 1.045,83 zł.

Pismem z dnia 03 lutego 2014r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 1.460,73 zł w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Pozostałe należności powódka potrąciła z wierzytelności powoda.

W oparciu o takie ustalenia Sąd uznał powództwo okazało za zasadne w całości..

Relacjonując przebieg postępowania dowodowego i oceniając dowody wskazano w pierwszym rzędzie, że Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanego z uwagi na jego nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie

Sąd dodał, że dał wiarę złożonym do akt dokumentom. Zdaniem Sądu negatywnie za pozwanym przemawia to, iż nie odpowiadał na wezwania do zapłaty. Gdyby roszczenie było niezasadne to z zasad doświadczenia życiowego wynika, iż odpowiedziałby na wezwania, a jednak tego nie zrobił.

Zeznania świadków I. C. oraz T. D. Sąd uznał za logiczne, wyjaśniające cały mechanizm działania transakcji z pozwanym.

Zdaniem Sądu niewątpliwym jest, iż pozwany otrzymał zapłatę za towar, który następnie został mu zwrócony. Nadto sam wystawił faktury korekty z których wynika nadwyżka otrzymanej zapłaty. Zeznania tych świadków korespondują ze złożonymi do akt sprawy dokumentami oraz przesłuchaniem strony pozwanej, która również szczerze i wiarygodnie potwierdziła okoliczności zawartych umów.

W tej sytuacji umowę między stronami Sąd zakwalifikował jako umowę sprzedaży, wskazując, że pozwany sprzedawał towar powódce. Zdaniem Sądu podstawą żądania pozwu był przepis art. 535 k.c., regulujący umowę sprzedaży.

W niniejszej sprawie przedmiotem umowy sprzedaży były ruchomości w zakresie prowadzonego przedsiębiorstwa.

Sąd wskazał, że powódka żądała od pozwanego zwrotu kwoty nadwyżki, pozwany stał na stanowisku, że roszczenie powódki jest przedawnione. Poprzez wskazany materiał dowodowy Sąd przesądził istnienie pomiędzy stronami umowy oraz istnienie nadwyżki.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia zgłoszonego przez pozwanego należy przytoczyć treść art. 554 k.c. zgodnie z którym: roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy (...) przedawniają się z upływem lat dwóch. Z przepisu art. 120 § 1 zd. 1. k.c. wynika, iż bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

W niniejszej sprawie to pozwany był sprzedawcą w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, a nie powódka. Tym samym przepis 554 k.c. nie ma zastosowania w stosunku do powódki. Powódka dochodziła zwrotu nadpłaty kwoty wynikającej z korekty.

Sąd odwołał się do art.410 §1 kc wskazując, że reguluje on szczególny przypadek bezpodstawnego wzbogacenia jest nienależne świadczenie i do powstania odpowiedzialności z tego tytułu konieczne jest zaistnienie wszystkich jego przesłanek, takich jak wzbogacenie, zubożenie, związek między nimi oraz brak podstawy prawnej. Świadczenie jest nienależne w sytuacjach konkretnie wyliczonych w §2 art.410 kc, a więc m.in. wtedy, gdy spełnienie zobowiązania wprawdzie istniało, ale w mniejszym rozmiarze niż zostało spełnione (nadpłata).Sąd wskazał, że według art. 405 k.c. wzbogacony (o nienależne świadczenie - art. 410 k.c.) obowiązany jest do zwrotu tego, co wyszło z majątku zubożonego. Gdy wzbogacenie polega na uzyskaniu sumy pieniężnej, wzbogacony, który korzystając z tych pieniędzy uzyskał określoną korzyść, powinien zwrócić świadczenie pieniężne przeliczone zgodnie z zasadą ekwiwalentności.

Zdaniem Sądu w przepisach dotyczących bezpodstawnego wzbogacenia brak jest szczególnych postanowień odnośnie terminu spełnienia tego świadczenia, a zatem do roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia mają zastosowanie terminy ogólne (art.117 i nast.). Potwierdził to Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 17.12.1976r. (...) 289/76 (nie publ.) wskazując, że (...) zgodnie z art.120 §1 kc termin spełnienia wierzytelności z bezpodstawnego wzbogacenia - jako nie oznaczony i nie wynikający z jego właściwości - biegnie niezwłocznie po wezwaniu. Odpowiednio - w odniesieniu do świadczenia nienależnego - Sąd Najwyższy w uchwale z dn.6.03.1991r., III CZP 2/91 (OSNCP 1991/7/93) wskazał, że termin spełnienia tego świadczenia również jest nieoznaczony (art.405-409) i nie wynika także z właściwości tego zobowiązania. W takiej sytuacji więc zwrot nienależnego świadczenia powinien nastąpić niezwłocznie po wezwaniu. Nie doszło zatem zdaniem Sądu do przedawnienia roszczenia.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych wydano na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. zasądzając od pozwanego na rzecz powódki 30 zł opłaty sądowej oraz kwotę 197 zł. w tym 180 zł tytułem zastępstwa prawnego oraz 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany.

Wyrokowi zarzucono naruszenie art. 405 i 410 k.c. przez ich błędną wykładnię i zastosowanie w niniejszej sprawie. W oparciu o tak sformułowane zarzuty wniesiono o zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie powództwa oraz adekwatne rozstrzygnięcie o kosztach.

W uzasadnieniu wskazano, że zdaniem skarżącego strony łączyła umowa sprzedaży i wszelkie zdarzenia między stronami winny być oceniane na podstawie przepisów o sprzedaży w tym też termin przedawnienia roszczenia o zwor zapłaconej ceny w następstwie zwrotu towaru.

To zdaniem pozwanego winno skutkować uwzględnieniem zarzutu przedawnienia.

Nadto skarżący przedstawił polemikę z dokonana przez Sąd oceną znaczenia jego zachowania polegającego na zaniechaniu odniesienia się do wezwania do zapłaty.

W odpowiedzi na apelację wniesiono o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu przeprowadzono polemikę z wywodami apelacji podkreślając, że zgodnie z art. 554 k.c. przedawnieniu dwuletniemu podlegają roszczenia sprzedawcy a powództwo w niniejszej sprawie zostało wniesione przez kupującego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Wstępnie zaznaczyć należy, że sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, zaś Sąd odwoławczy nie przeprowadzał postępowania dowodowego, zatem zgodnie z art. 505¹³ §2 k.p.c. uzasadnienie niniejszego orzeczenia powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Katalog zarzutów, które skarżący może uczynić podstawą apelacji jest w postępowaniu uproszczonym ograniczony do zarzutu naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy (art. 505⁹ § 1 k.p.c.). Enumeratywne wyliczenie zarzutów mogących stanowić podstawę apelacji oznacza, że w postępowaniu uproszczonym ten środek

odwoławczy ma charakter ograniczony, a sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach wyznaczonych przez treść podniesionych zarzutów apelacyjnych.

W niniejszej sprawie skarżący podnosi wyłącznie zarzut naruszenia prawa materialnego. Poza kontrolą Sądu leży więc prawidłowość ustaleń faktycznych.

Odnosząc się do zarzutów apelującego stwierdzić wstępnie należy, że Sąd I instancji niekonsekwentnie wskazuje w uzasadnieniu swojego orzeczenia, że żądania pozwu znajdują podstawę w treści art. 535 k.c. by następnie już prawidłowo wskazać na normę art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c. jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia. Z uzasadnienia orzeczenia wynika jednak, że intencją Sądu było oparcie rozstrzygnięcia o przepisy dotyczące obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że skarżący jako sprzedawca zawarł ze stroną powodową umowę sprzedaży, z zastrzeżeniem dla kupującego prawa zwrotu towaru z roszczeniem o zwrot odpowiedniej części zapłaconej ceny. Przyjąć należy, że umowa sprzedaży zawierała uprawnienie kupującego do jej jednostronnego rozwiązania (poprzez zwrot towaru). W przypadku skorzystania z tego uprawnienia świadczenie spełnione przez kupującego wcześniej tytułem ceny utraciło swoją podstawę prawną. Zatem zachodzi przypadek, o którym mowa w art. 410 §2 k.c. W myśl tego przepisu świadczenie jest nienależne, między innymi wówczas, gdy podstawa świadczenia odpadła.

Innymi słowy z chwilą zwrotu towaru po stronie powoda zaktualizowało się roszczenie o zwrot zapłaconej ceny.

W tym świetle nie można uznać, by Sąd opierając rozstrzygnięcie zasądzające dochodzoną kwotę o normę art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c. naruszył prawo.

W uzasadnieniu skarżący wskazuje na konieczność stosowania do roszczenia powódki normy art. 554 k.c. Norma ta jednak dotyczy wyłącznie roszczeń sprzedawcy. Nie odnosi się ona do roszczeń kupującego. Jeśli tak to nie może być stosowana do roszczeń kupującego o zwrot nienależnego świadczenia nawet jeśli do zawarcia umowy sprzedaży doszło w ramach jego przedsiębiorstwa.

Nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia i jako takie są zbędne uwagi Sądu Rejonowego dotyczące znaczenia braku odpowiedzi na wezwanie do zapłaty. Z uzasadnienia zaskarżonego rozstrzygnięcia nie wynika bowiem, by Sąd wywodził z tego jakiegokolwiek skutki prawne.

Z przedstawionych przyczyn stosując normę art. 385 k.p.c. należało oddalić apelację.

Zawarte w punkcie II wyroku rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego znajduje oparcie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 §1 k.p.c. Pozwany przegrał w całości postępowanie odwoławcze, jest zatem zobowiązany zwrócić powódce koszty poniesione przez nią w tym postępowaniu, na które składa się wynagrodzenie reprezentującego wygrywającą pełnomocnika, ustalone w stawce minimalnej, adekwatnej dla wartości przedmiotu zaskarżenia na podstawie § 6 pkt 2 w zw. z § 13 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. 2013 roku, poz. 490)